

Sygn. akt I ACa 476/12

Sygn. akt I ACa 476/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Edyta Mroczek /spr./

Sędzia SA – Ewa Kaniok

Sędzia SO del. – Ada Sędrowska

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Foltak

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2012 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa L. K.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Wojewodę (...) i Ministra Skarbu Państwa

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 września 2011 r. sygn. akt II C 420/10

1. oddala apelację;

2. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję na rzecz pozwanego.

Sygn. akt: I A Ca 476/12

UZASADNIENIE

Powód L. K. pozwem z dnia 2 czerwca 2010 r. domagał się od Skarbu Państwa – (...) Urzędu Wojewódzkiego zasądzenia kwoty 350.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia orzeczenia wyroku do dnia zapłaty, tytułem rekompensaty – zadośćuczynienia za poniesioną stratę i niedotrzymanie zobowiązań dotyczących wkładu z książeczki mieszkaniowej nr (...) zgromadzonego w (...).

Postanowieniem z dnia 24 maja 2011 r. Sąd Okręgowy ustalił, że jednostkami organizacyjnymi właściwymi do reprezentowania pozwanego Skarbu Państwa w niniejszej sprawie są Wojewoda (...) i Minister Skarbu Państwa.

Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda (...) i Minister Skarbu Państwa, reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Podniósł zarzut nieudowodnienia roszczenia oraz zarzut braku legitymacji biernej, wskazując, że wszelkie roszczenia posiadaczy książeczek mieszkaniowych takie jak wypłaty premii gwarancyjnej, wkładu własnego i odsetek są wypłacane przez (...) S.A., czyli odrębną osobę prawną.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 26 września 2011r. oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zaś nieuiszczoną opłatę sądową przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Okręgowy wskazał, że dochodzone przez powoda roszczenie odszkodowawcze za brak otrzymania mieszkania, na które dokonywano wpłat na książeczkę mieszkaniową powoda jest niezasadne. L. K. przedstawił jedynie zaświadczenie z (...) Urzędu Wojewódzkiego z dnia 22 lipca 2010 r., z którego wynika, że został wpisany do rejestru kandydatów w dniu 28 kwietnia 1972 r. pod numerem rejestru(...)a wkład zawinkulowano w 1987 r. Powód wnioskował o przydział mieszkania kategorii M-2 lub M-3 i w dniu winkulacji zgromadził wkład w wysokości 193.632 zł.

Sąd Okręgowy podkreślił że poza w/w zaświadczeniem powód nie złożył żadnych wniosków dowodowych w niniejszej sprawie, nie zareagował także na zobowiązanie Sądu do podania, w terminie 2 tygodni, czy składa w sprawie wnioski dowodowe. W takiej sytuacji oparł się jedynie na złożonej kopii zaświadczenia z (...) Urzędu Wojewódzkiego. Jednocześnie wskazał, że w sprawie nie przedstawiono żadnych wniosków dowodowych na okoliczność realizowania lub próby realizowania praw z książeczki mieszkaniowej, a to na powodzie zgodnie z treścią art. 6 k.c. spoczywał ciężar wykazania powyższego, czemu jednakże powód nie sprostał.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo podlegało przede wszystkim oddaleniu z uwagi na brak legitymacji Skarbu Państwa. Zasady wypłaty premii gwarancyjnej dla posiadaczy książeczek mieszkaniowych oraz przesłanki, jakie należy spełnić, aby uzyskać premię gwarancyjną określa art. 3 i 3a ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. Nr 119 z 2003 r., poz. 1115 – tekst jedn. ze zm.). Zgodnie z art. 3 ust. 3 tej ustawy, premię gwarancyjną oblicza i wypłaca bank prowadzący obsługę rachunków wkładów oszczędnościowych na książeczkach mieszkaniowych wystawionych do dnia 23 października 1990 r. Zgodnie z art. 3c ust. 1 ustawy, bankom, o których mowa w art. 3 ust. 3, przysługuje refundacja, ze środków budżetu państwa, wypłaconych premii gwarancyjnych. A zatem zgodnie z powyższymi przepisami właścicielom książeczek mieszkaniowych przysługuje prawo do wyrównania spadku wartości dokonywanych wpłat na książeczki mieszkaniowe w postaci premii gwarancyjnej. Każdy, kto spełnia przesłanki do wypłaty premii, może, zgodnie z powołanymi przepisami tej ustawy, domagać się od banku zapłaty premii gwarancyjnej. Przepisy ustawy o premii gwarancyjnej stanowią unormowanie szczególne wobec uregulowań ogólnych dotyczących odpowiedzialności odszkodowawczej. Wyłączają zatem domaganie się odszkodowania na zasadach ogólnych.

Ponadto jak wskazał Sąd Okręgowy powód nie wskazał podstaw odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa za poniesioną przez siebie ewentualną szkodę. Nie wskazał bowiem, w wyniku jakich działań czy też zaniechań Skarbu Państwa poniósł szkodę.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. Sąd uznał, że zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające nieobciążanie powoda w większej części obowiązkiem zwrotu kosztów procesu, gdyż powód nie ma żadnego majątku i przebywa w zakładzie karnym, gdzie co prawda ma zapewnione utrzymanie i osiąga niewielkie dochody z pracy, jednak wynagrodzenie jego jest zajęte z uwagi na zasądzone alimenty na rzecz trojga dzieci.

Dlatego też Sąd zasądził zwrot jedynie niewielkiej, symbolicznej kwoty 100 zł., tytułem zawrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego, na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.).

Z powodu braku podstaw do ściągnięcia od strony przeciwnej opłaty od pozwu w nie uiszczonej części, na podstawie art. 113 ust. 1 (a contrario) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167,

poz. 1398 ze zm.), Sąd przejął koszty opłaty sądowej od pozwu w nie uiszczonyj części na rachunek Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Warszawie.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację (mylnie nazwaną zażaleniem) złożył powód, który wskazał, że nie zgadza się z uzasadnieniem wyroku Sądu, który zarzuca powodowi nieprzedstawienie dowodów, przy jednoczesnym braku kwestionowania zaświadczenia (...) Urzędu Wojewódzkiego z dnia 22 lipca 2010r. Podniósł, ponadto, że to Skarb Państwa jest odpowiedzialny za jego wkład, bowiem (...) była przedsiębiorstwem państwowym. Powód wskazał, że czuje się pokrzywdzony bowiem nie otrzymał żadnej możliwości zakupu mieszkania ze zgromadzonego wkładu, zaś warunki niezbędne do uzyskania premii gwarancyjnej są w jego przypadku nie do spełnienia. Wobec powyższego skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i ponowne rozpatrzenie sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje. Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne jak i rozważania prawne dokonane przez Sąd I Instancji i przyjmuje za własne.

U podstaw oddalenia powództwa legły dwie przyczyny, a mianowicie jego nieudowodnienie tak co do zasady, jak i co do wysokości oraz brak legitymacji biernej Skarbu Państwa. Sąd Okręgowy szczegółowo wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zasady wypłaty premii gwarancyjnej dla posiadaczy książeczek mieszkaniowych. Przy czym nie ulega wątpliwości, że powód jest posiadaczem takiej książeczki, co wynika ze wskazanego w uzasadnieniu wyroku zaświadczenia. (...) Urzędu Wojewódzkiego. Legitymowanie się takim zaświadczeniem nie jest wystarczające dla skutecznego dochodzenia roszczenia odszkodowawczego z tytułu niedotrzymania zobowiązania przydziału mieszkania. Przede wszystkim, jak słusznie wskazał Sąd I Instancji powód nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność, że kiedykolwiek próbował realizować uprawnienia przysługujące mu z tytułu książeczki mieszkaniowej, nie wskazywał wysokości przysługujących mu roszczeń z tego tytułu, jak również wartości wkładu po jego zwaloryzowaniu, czy też wartości mieszkania odpowiadającego wartości zgromadzonego wkładu mieszkaniowego. Powód nie zareagował na wezwanie Sądu Okręgowego w przedmiocie składania wniosków dowodowych. W apelacji natomiast powód sam przyznaje, że nie ubiegał się o rekompensatę oraz, że nie jest w stanie spełnić warunków w celu uzyskania premii gwarancyjnej.

Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał także, że w niniejszej sprawie zachodzi brak legitymacji biernej Skarbu Państwa. Roszczenia wynikające z wkładów zgromadzonych na książeczkach mieszkaniowych podlegają bowiem realizacji na zasadach wskazanych w ustawie z dnia 30 listopada 1995r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. Nr 119 z 2003 r., poz. 1115 – tekst jedn. ze zm.). Roszczenia posiadaczy książeczek mieszkaniowych mogą być zaspokajane poprzez waloryzację zgromadzonych wkładów w postaci wypłaty premii gwarancyjnej, z tym że wypłaty dokonuje Bank (...) S.A., który jest odrębną od Skarbu Państwa osobą prawną. Okoliczność, że Skarb Państwa dokonuje refundacji wypłaconych przez bank premii gwarancyjnych, nie oznacza, że posiadaczowi książeczki mieszkaniowej przysługuje uprawnienie do bezpośredniego domagania się premii od Skarbu Państwa. Przepisy wyżej wymienionej ustawy w sposób kompleksowy regulują roszczenia posiadaczy książeczek mieszkaniowych i stanowią regulację szczególną wyłączającą możliwość domagania się odszkodowania na zasadach ogólnych.

Prawidłowo również Sąd I Instancji podkreślił, że powód nie wykazał żadnych podstaw odpowiedzialności pozwanego za poniesioną szkodę według reguł określonych w art. 417§1 k.c. (w brzmieniu przed zmianą dokonaną ustawą z dnia 17.06.2004r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw Dz. U. Nr 162, poz.1692)

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku na podstawie art.385 k.p.c. O kosztach orzeczono na podstawie art.102 k.p.c., biorąc pod uwagę sytuację życiową powoda, który przebywa w zakładzie karnym, zaś jego niewielkie dochody z tytułu świadczonej pracy podlegają zajęciu przez komornika z przeznaczeniem na spłatę alimentów na rzecz trojga dzieci.